

Pædagogisk læreplan for Rødvig Børnecenter Marts 2023

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

De seks læreplanstemaer

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

”Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets alsidige personlige udvikling udvikles i samspil med andre og relationen mellem dem. Barnet er selv en aktiv medspiller. Barnets identitet udvikles i samspil med andre. Det er de voksnes ansvar at skabe rammer og normer for det daglige samvær. Et fællesskab med normer for samvær støtter også op omkring

de børn, der er i udsatte positioner.

Barnet har brug for rollemodeller, der er støttende og vejledende. De voksne, der er omkring barnet, har ansvaret for at skabe nogle trygge og imødekomende rammer, hvor barnet føler sig værdsat og anerkendt for netop dets kompetencer og personlighed. Dette er med til at styrke det enkelte barns selvværd og selvtillid. I dagens Danmark er det vigtigt med et godt selvværd og en stærk personlighed, for at kunne navigere i en foranderlig verden. Men samtidig skal vi også kunne begå os i et fællesskab og tilsidesætte egne behov.

Vi ser barnets udvikling som en helhed, hvor de intellektuelle, følelsesmæssige, sociale og kropslige sider af barnets udvikling opfattes som tæt forbundne. Vi er bevidste om, at børn har forskellige vilkår, forudsætninger, læringsstrategier og styrkesider. Og på baggrund af dette møder vi barnet, hvor det er i udviklingen og stiller passende udfordringer. Vi giver børnene oplevelser og udfordringer, de ikke selv efterspørger. Børnene skal bl.a. lære at blive selvhjulpne og tage ansvar for små afgrænsede ting. Vi øver børnene i at tage tøj af og på, pakke taske når vi skal på tur, huske mappen når de skal i Storebørnsgruppe, dække bord osv.

- Når vi arbejder med det enkelte barns personlige udviklingsbetingelser, giver det os en pædagogisk indsigt i, hvordan vi skal tilrette et læringsmiljø der giver det enkelte barn de bedste betingelser for at udvikles, lære, dannes og trives. Barnet lærer bedst, hvis dét barnet skal lære, giver mening for barnet. Vi understøtter børnenes egne initiativer og følger deres spor. På denne måde giver det mening for børnene og der er større sandsynlighed for, at børnene føler at de mestrer det. Vi ser relationen til barnet, som det vigtigste i barnets alsidige personlige udvikling, for

Et godt sted at være, er et godt sted at lære...

- Vi samarbejder med forældrene omkring barnets alsidige udvikling. Forældrene er vores vigtigste samarbejdspartnere, og som udgangspunkt kender de barnet bedst. Har forældrene behov for råd og vejledning, stiller vi os gerne til rådighed.

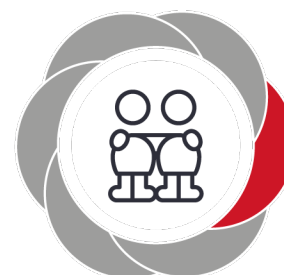
Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i vuggestuen

- Vi har en imødekomende og anerkendende tilgang til barnet og barnets familie.
- Vi skaber en fællesskabskultur hvor alle børn inkluderes. Det gør vi bl.a. ved at holde rytmik sammen, tage på ture på tværs af stuerne, holde samling, arbejde med temaer på tværs af stuerne og i huset, give børnene små ansvarsopgaver i dagligdagen.
- Vi styrker børnenes selvværd ved at vise, at vi holder af dem og kan lide dem.
- Vi er i dialog med forældrene omkring barnets udvikling. Vi afholder årligt forældresamtaler og forældremøder.
- Vi øver børnene i at få øjnene op for hinanden, og støtter dem i spirende venskaber.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i børnehaven

- Vi styrker børnenes selvværd ved at vise og udtrykke at vi holder af dem.
- Vi lytter til hvad børnene har på hjerte og bringer det i spil i dagligdagen. Et eksempel kunne være, at børnene vælger hvad vi skal snakke om til samlingen - eksempelvis dét at blive storebror eller storesøster, miste et kæledyr, skilsmisse, en ferie osv.
- Vi afholder årlige forældre samtaler, hvor fokus er barnets alsidige udvikling og trivsel. Til samtalerne drøfter vi blandt andet, hvordan vi i fællesskab kan styrke barnets kompetencer.
- Vi øver og støtter børnene i de spirende venskaber, de danner i børnehaven.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Barnets sociale kompetencer udvikles i fællesskab med andre, og i særdeleshed gennem tætte relationer. Børn udvikler sig, lærer, dannes og trives i fællesskab med andre børn og voksne. Børns venskaber er vigtige. De sociale relationer og fællesskaber er bl.a. medvirkende til, at barnet kan erfaringsdanne. Nogle af de væsentligste elementer i sociale kompetencer er empati, tilknytningsevne, dannelse og demokratiske processer. Det er vigtigt, at barnet lærer at aflæse andre mennesker, men også selv kan reagere hensigtsmæssigt i forskellige sociale sammenhænge. De udsatte børn er ofte, i større eller mindre udstrækning, udenfor fællesskabet. Det er vores opgave at skabe et inkluderende miljø, hvor alle bliver anerkendt og set, og hvor børnene lærer at inddrage og respektere hinanden.

For at børn udvikler deres kompetencer bedst muligt, er det vigtigt, at de er omgivet af voksne, der støtter og guider dem i, hvordan man navigerer i sociale sammenhænge. Vi voksne er rollemodeller for børnene. Derfor tilstræber vi en anerkendende omgangstone, både blandt voksne og børn.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i vuggestuen

- Vi støtter børnene i at blive socialt kompetente individer. Vi øver børnene i at aflæse de andres kropssprog og mimik, ved at sætte ord på det verbale og nonverbale sprog.
- Vi arbejder ofte i små grupper, så barnet får tilhørsforhold og bliver inkluderet i et fællesskab. De små grupper er blandt andet med til at skabe tryghed og nærvær og danne rum for læring.
- Vi tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklings zone.

- Vi arbejder med at danne og udvikle relationer ved at være nærværende og guide i legen/aktiviteten.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i børnehaven

- Vi respekterer og bakker op omkring børnenes venskaber.
- Vi støtter børnene i at danne relationer, f.eks. ved at komme med bud på legekammerater og lave gruppesammensætninger, som vi tænker vil give mening for barnet/børnegruppen.
- Vi øver børnene i at aflæse de andre børn. Det gør vi ved at snakke om følelser, kropssprog og mimik. Vi snakker med børnene om, hvad en god kammerat er, hvordan man trøster, løser konflikter, inviterer til leg osv.

Kommunikation og sprog

”Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtiltagelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Sproget og kommunikationen er en væsentlig del af barnets udvikling, læring, trivsel og dannelse. Kommunikation er fundamentet, når vi skal danne relationer til andre. Det sociale samspil er altafgørende for vores udvikling. Vi støtter børnene i at udvikle deres verbale og nonverbale sprog. Børnene skal støttes i deres interesse for det skrevne sprog, og børn skal lære at forstå sammenhængene mellem det verbale og nonverbale sprog. Når børn udvikler deres sprog, udvikles samtidig deres kognitive forståelse for deres omverden, og deres evne til at være i dialog med andre. Sproget bliver mere og mere centralt i legen, efterhånden som børnenes leg bliver mere rettet mod den sociale leg med andre. I slutningen af børnehavetiden mestrer de fleste børn at bruge sproget til at aftale rammen for en leg, til at forhandle undervejs i legen og til at løse konflikter.

Kommunikationen og sproget er ligeledes vigtigt i forhold til børnenes følelsesmæssige udvikling, da kommunikationen og sproget giver børnene mulighed for at udtrykke og sætte ord på følelser og behov.

Dér, hvor der er et behov for en målrettet sproglig indsats, udarbejder vi handleplaner. Vi samarbejder med forældrene og eventuelt en tale/høre konsulent. Vi formidler viden og guider forældrene i, at støtte deres børn i deres kommunikative udvikling.

Når vi har flersprogede børn, samarbejder vi også med to sprogs konsulenten omkring sprog indsatsen.

Sprogindsatsen er meget differentieret fra barn til barn. Nogle børn udvikler bedst sproget i en mindre gruppe, mens andre trives bedst med at indsatsen er en helt naturlig inkluderende proces i dagligdagen.

Vi er opmærksomme på, at vi er rollemodeller for børnene. Vi reflekterer over vores tilgang til børnene og vores verbale og nonverbale kommunikation. Vi er bevidste om, at vi er rollemodeller over for børnene. Derfor taler vi ordentligt til og med hinanden i personalegruppen. Vi arbejder med ICDP, som handler om at blive klogere på sig selv og egne handle-mønstre for at kunne skabe de bedste relationer og dermed udviklingsmuligheder for børnene.

Sproget og kommunikationen er også fundamentet for flere af de andre temaer i den pædagogiske læreplan.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i vuggestuen

- Vi møder barnet i øjenhøjde. Vi er bevidste om vores kropssprog og vigtigheden af øjenkontakten. Vi bruger babytegn til at understøtte det verbale sprog.
- Vi styrker børnenes sprogforståelse, blandt andet ved dialogisk læsning i mindre grupper.
- Vi har rytmik en gang om ugen, hvor vi blandt andet synger fagtesange.
- Vi øver børnene i at aflæse de andre børns signaler og kropssprog. Det gør vi blandt andet ved at sætte ord på børnenes mimik og kropssprog.
- Vi er bevidste om hvordan vi bruger sproget til eksempelvis benævnelser og begreber i vores sproglige interaktioner med børnene. Vi sætter ord på de handlinger der sker.
- Vi aflæser børnenes intentioner og nonverbale sprog efter bedste evne, så børnene føler sig forstået endnu inden de første verbale ord er helt på plads.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i børnehaven

- Vi styrker børnenes sprogforståelse, trivsel, udvikling, læring og dannelse, når vi har de daglige samtaler, når vi læser, når vi synger og leger med rim, når vi er på ture ud af huset, når vi leger, når vi har planlagt aktiviteter osv.
- Til samlingerne i børnehaven styrker og udfordrer vi børnene i at: genfortælle, fortælle om oplevelser, at lytte, forstå og handle på en kollektiv besked og aflæse.
- Vi læser dialogisk læsning.
- Vi støtter børnene i at bruge sproget til at danne relationer og knytte venskaber.
- Vi bruger ord og begreber, som kan være medvirkende til, at børnene får et mere nuanceret sprog.
- Vi øver børnene i at sætte ord på behov og følelser.
- Vi er bevidste om, hvordan vi kommunikerer og samtaler med børnene, både verbalt og nonverbalt. Vi taler **med** og ikke til børnene.
- Når barnet fylder tre år, vurderer personalet om barnet skal sprog vurderes. Sprogvurderingen foretages af personale fra børnehaven.
- Vi samarbejder med kommunens sprogkonsulenter. Vi sparrer med dem og søger råd og vejledning ved behov.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

I Rødvig Børnecenter har vi indrettet institutionen, så der er mulighed for, at børnene kan blive udfordret og udvikle sig motorisk. Vi har indkøbt relevante redskaber, som børnene kan benytte sig af i forhold til den kropslige og sanselige udvikling. Når børn udvikler deres motorik, udvikles forudsætningerne for at udvikle sig på en lang række andre områder. Det giver tryghed og selvtillid at kende sin egen krops formåen. Børn udvikler ved fysisk aktivitet også deres sanselighed og deres forståelse af de fysiske rammer samt den kultur, de befinder sig i. Når børnene eksperimenterer med deres motoriske færdigheder, styrker det dem også socialt, sprogligt og intellektuelt. Blandt andet erfarer børnene sammenhængen mellem det verbale og det nonverbale sprog. Børnene skal lære egne og andres grænser at kende, bl.a. ved at stifte bekendtskab med deres egen krops grænser og reaktioner. Ved at børnene erfaringsdanner og opbygger viden om kroppen og følelser, øges børnenes evne til at kunne sætte sig ind i andres samt egen kropsbevidsthed.

Vi har fokus på sansningen i de daglige rutiner og læringsmiljøer. Eksempelvis er der meget sansning omkring et måltid. Denne sansning er vigtig, da den skaber læring, udvikling, trivsel og dannelse hos det enkelte barn.

Nærvær, omsorg og fysisk kontakt, er gennemgående i vores tilgang og samspil med børnene. Det sanselige og den fysiske kontakt er grundlæggende i vores pædagogiske arbejde omkring barnets udvikling, læring, trivsel og dannelse.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i vuggestuen

- Vi er bevidste omkring vores verbale og nonverbale sprog. Vi arbejder med babytegn, som understøtter

det verbale sprog. Vi øver børnene i at aflæse de andre børn og skabe en opmærksomhed omkring kropsbevidsthed.

- Vi laver aktiviteter, hvor børnenes sanser skærpes. Blandt andet har vi rytmik en gang om ugen, på tværs af stuerne. Her arbejder vi bl.a. med instrumenter, puls, sanglege, kropsbevidsthed osv.
- Vi går i mindre grupper ind og leger i motorikrummet. I motorikrummet laver vi aktiviteter, der styrker og udfordrer børnenes sanselige og kropslige kompetencer.
- Vi benytter Sydstevnshallen til at lave aktiviteter, der stimulerer og udvikler børnene fysisk og socialt.
- Vi går ture i nærmiljøet og benytter os af de dejlige omgivelser, vi er beriget med. Vi går bl.a. på stenstranden, på Junglestien, på boldbanen osv. Disse ture er med til at styrke og udvikle barnets kropsbevidsthed, sanser og bevægelser.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i børnehaven

- Vi introducerer børnene for regel lege som fange leg, "alle mine kyllinger kom hjem", "bro bro brille" osv. Regel legene er bl.a. med til at øve børnene i at sanse sig selv og andre og følge en besked/regel.
- Vi laver sanglege, rytmik og yoga.
- Vi laver aktiviteter i vores motorik rum, som er med til at stimulere og udfordre børnenes kompetencer.
- Vi tager på tur ca. en gang om ugen. Vi benytter os af de mange muligheder, vi har i vores nærmiljø. Vi tager på ture til bl.a. stenstranden, junglestien, sandstranden, Vallø slot, skoven osv. Disse ture er bl.a. med til at udfordre børnene motorisk og socialt. I børnehaven udfordres børnene bl.a. i, at gå længere ture.
- Som et led i den kropslige udvikling, arbejder vi med det verbale og nonverbale sprog. Vi øver børnene i at aflæse deres kammeraters udtryk og kropssprog.
- Vi er ude hele året rundt, uanset vejr og vind. Formålet er blandt andet, at børnene skal lære at mærke og sanse sig selv.
- Vi benytter Sydstevnshallen som et læringsrum, hvor børnene kan være fysiske aktive. Vi laver bl.a. aktiviteter, hvor børnenes motorik, sanser og sociale kompetencer udfordres.

Natur, udeliv og science

”Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.

Baggrunden for at kunne forstå og respektere den natur og verden, som vi er en del af, begynder med vores oplevelser i naturen i barndommen.

Vi er så privilegerede, at vi i Rødvig Børnecenter har naturen tæt på. Vi er beliggende nær skov og strand, og prioriterer at bruge naturen som et læringsmiljø. Vi mener, at når børn sanser naturen, får de oplevelser, der skaber sammenhæng og forståelse for årstider og naturfænomener. Børnene skal, sammen med engagerede voksne, kunne undre sig, eksperimentere og være nysgerrig i naturen.

I Rødvig Børnecenter bruger vi bl.a. naturen til at skabe trivsel, læring, udvikling og dannelse for barnet. I naturen er der højt til loftet og brede vidder, hvilket nogle børn trives godt med. Dette er naturligvis med til at danne grundlag for den pædagogiske planlægning af vores læringsmiljøer.

Vi tilpasser aktiviteterne i forhold til, hvilken aldersgruppe vi arbejder med samt hvor det enkelte barn er udviklingsmæssigt.

Vi udnytter de ressourcer naturen omkring os har. Vi bruger naturen til at understøtte børnenes motoriske og sanselige udvikling. Bl.a. er en tur på stenstranden eller i skoven perfekt til dette formål. Når barnet eksempelvis klatrer i træer, får det en selvbevidsthed om, hvad det kan og ikke kan. Nogle børn udfordrer sig selv ved at klatre højt op i træet, mens andre udfordres ved at være tilskuere. Vores fornemmeste opgave som personale er, at være anerkendende, nærværende, tryksskabende og støttende, når et barn skal udfordre egne grænser.

Udover den skønne natur vi er omgivet af, har vi også vores skønne legeplads. I den ene ende af legepladsen holder vuggestuen til og i den anden ende børnehaven. Vuggestuen kommer gerne op og blander sig

med børnehavebørnene, hvilket bakker vores brobygning fint op. Legepladsen er indrettet, så børnene har rig mulighed for at udvikle sig.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i vuggestuen

- Vi er ude hele året rundt. Vi benytter selvfølgelig vores legeplads, men tager også gerne på ture i nærmiljøet. Vi har cykler som vi benytter, hvis vi skal lidt længere væk. Vi er nysgerrige og undrer os sammen med børnene i naturen.
- Vi arbejder med temaer og emner, hvor børnene er med til at eksperimentere. Nogle eksempler på noget af det vi har lavet: udruget kyllinger, leget med æggehvider og set hvad der sker, når de bliver pisket, frosset legetøj ned i vand, leget med sne og is i håndvasken, leget med sæbe og puste sæbebobler osv.
- Vi bruger naturen som et læringsmiljø, hvor børnene kan styrkes og udfordres motorisk.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i børnehaven

- Vi er ude i al slags vejr og vind. Børnene lærer naturen og naturfænomenerne bedre at kende, ved at mærke den på egen krop – blæst, sol, regn, sne mm. Vi undres i naturen sammen med børnene. Hvorfor kommer der en regnbue, hvorfor smelter snemanden, hvorfor falder bladene af træerne? Og er det virkelig Guden Thor, der laver torden eller kunne der være en anden forklaring?
- Vi benytter os af de motoriske muligheder naturen omkring os har at byde på. Vi udfordrer børnene på stenstranden, vi går på længere ture, vi styrker og udfordrer børnene i hallen, vi klatrer i træer i skoven, vi leger regel lege, som i øvrigt også er rigtig godt for barnets udvikling, læring, trivsel og dannelse. Vi bruger legepladserne i nærmiljøet, men tager også gerne til Køge. Børnene er med til at komme med idéer til, hvor vi skal på tur.
- Vi snakker med børnene om genbrug, miljøkatastrofer og bæredygtighed. Vi vil gerne give børnene en forståelse af, hvorfor det er vigtigt at passe på vores natur.
- Vi planter blomster, krydderurter osv. på legepladsen. Børnene deltager aktivt i pasningen af blomsterne og plukker gerne bær til marmelade.
- Vi benytter vores bålplads og laver gerne mad over bålet.
- Vi arbejder undersøgende med tyngdekraften, magnetisme, med luft, vand, vind leg osv.
- Vi har legetøj, både inde og ude, som børnene bruger i deres konstruktionslege.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag
- Ses i samspil med de øvrige læreplanstemaer.
- Kultur, æstetik og fællesskab, handler for os om at tænke kunst, kultur, forskellighed og mangfoldighed ind i vores hverdag.
- I vores planlagte og spontane pædagogiske læringsmiljøer inddrager vi de forskellige kulturer, som vi hver især er en del af. Vi snakker med børnene om, hvilke traditioner de har i deres familie og hvilke nationaliteter, der er på stuen og i institutionen. Vi inddrager forældrene i den kulturelle formidling, for at skabe et læringsmiljø med kulturelt indhold, som er meningsgivende og relevant for det enkelte barn og den pågældende børnegruppe. Mødet med andre kulturer kan være med til at styrke børnenes nysgerrighed, dannelse, empati, respekt, læring, udvikling og tolerance.
- Alle børn har ret til at føle sig som en del af et fællesskab! Samhørighed og interaktion med andre, er efter vores overbevisning en forudsætning for, at barnet kan føle selvværd, hvilket er en forudsætning for, at barnet kan lære, udvikles, dannes, og trives.
- Vi følger årets gang og understøtter traditionerne gennem planlagte og spontane aktiviteter. Vi giver børnene indsigt i, hvorfor vi fejrer de forskellige højtider.
- Gennem et tæt forældresamarbejde skaber vi forståelse for forskellige kulturelle normer og værdier. Dette er medvirkende til, at vi kan møde barnet, hvor det er og tilrettelægge dagligdagen på baggrund af det.
- I vores pædagogiske virke inddrager vi nærmiljøet med øje for de muligheder og kulturelle værdier, der ligger deri. Vi inddrager børnene i den omkringliggende kultur ved bl.a. at samarbejde med byens plejehjem, kirke, biblioteker, sportshal, museer, skoler osv.
- Vores æstetiske læringsmiljø understøtter, at børnene får æstetiske og kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktører. Det æstetiske børnemiljø er bl.a. med til at støtte op omkring barnets fantasi, kreati-

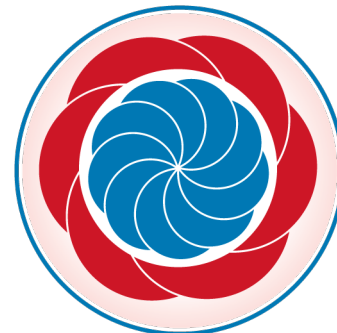
vitet, engagement, nysgerrighed, dannelse og respekt. Endvidere er det med til at skabe grundlag for, at barnet kan skabe egen erfaring samt få kendskab til forskellige materialer, redskaber, medier mm.

- Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i vuggestuen:
- Relevante billeder hænger i børnehøjde og indbyder og inviterer til samtale.
- Kreative produktioner og værker lavet af børnene hænger rundt omkring i institutionen.
- Vi tilbyder børnene relevante planlagte og spontane aktiviteter.
- Vi arbejder med traditioner og højtider. Vi holder bl.a. fastelavn, fejrer jul og påske, og holder blomstens dag.
- Vi arbejder på tværs af stuerne, med temaer som er meningsgivende for børnene. Vi har bl.a. arbejdet med bondegården som tema og i den forbindelse udrugget kyllinger og besøgt en bondegård.
- Vi deler gerne børnene op i mindre grupper for at understøtte relationsdannelsen og fællesskabet.
- Vi øver det lille fællesskab, for på sigt, at kunne mestre det store fællesskab.

Tiltag i det pædagogiske læringsmiljø i børnehaven:

- Børnene er med til at sætte deres præg på det æstetiske miljø.
- Vi har relevante billeder i børnehøjde, som indbyder til samtale og refleksion.
- Vi følger barnets spor, så barnet får en følelse af at have indflydelse og kunne sætte sit præg på hverdagen.
- Vi arbejder med traditionerne. Vi inddrager børnene i, hvorfor vi fejrer de forskellige højtider og vi snakker med børnene om, hvordan de fejrer højtiderne hjemme.
- Vi arbejder med relevante temaer i løbet af året, hvor der er fokus på børnenes udvikling, trivsel, læring og dannelse.

Evalueringsskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringsskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Det er ikke et lovkrav at beskrive dagtilbuddets dokumentations- og evalueringsspraksis i den pædagogiske læreplan, men det kan være en fordel i udarbejdelsen af læreplanen at forholde sig til den løbende opfølgning og evaluering af indholdet i læreplanen.

Hvordan skaber vi en evalueringsskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Evaluering handler, for os, om refleksion over egen praksis. Gør vi det vi tror vi gør? Hvor er vi i processen? Hvilke mål arbejder vi hen imod? Hvordan gør vi det målbart? Hvem er aktører i processen? Hvordan påvirker processen de implicerede? Børneperspektivet? Osv.

Når vi indsamler dokumentation, får vi et grundlag for at vurdere, om vi med succes har nået vores mål.

Når vi evaluerer, har vi fokus på det enkelte barn og børnegruppens trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Hvordan evaluerer vi?

- Vi har udarbejdet et handleplansskema på baggrund af læreplanerne. Dette bruger vi, når vi evaluerer på stuemøderne. Her er der blandt andet fokus på børnenes læring, udvikling, trivsel og dannelse. Vi

ønsker at udvikle en reflektiv evalueringspraksis med udgangspunkt i det enkelte barn.

- Stuerne evaluerer på det første stuemøde i måneden.
 - Vi vil fremadrettet tænke evaluering sammen med forældrene, ind i vores pædagogik. Dette vil vi bl.a. gøre: på "stueforældremøderne". Vi vil evaluere efter vores forældresamtaler sammen med forældrene og inddrage forældrene i evalueringen af Storebørnsgruppearbejdet.
 - Vi vil fortsat evaluere vores daglige rutiner samt planlagte og spontane aktiviteter. Vi evaluerer processen og ikke produktet.
 - Vi arbejder på, at få børneperspektivet med når vi evaluerer. Det gør vi bl.a. ved at lytte til børnenes fortællinger og oplevelser. Vi tager udgangspunkt i det enkelte barn og barnets perspektiver.
 - Vi evaluerer også på personalemøderne. Vi bruger hinanden i personalegruppen, som et reflekterende team.
 - Vi dokumenterer over for forvaltningen og forældrene på BørneIntra og visuelt i institutionen. Vi udstiller børnenes værker og hænger fotografier op.
-